

PRÁVNÍ STATUS POUŽITÝCH A RENOVOVANÝCH STROJNÍCH ZAŘÍZENÍ

NB (dobře si všimni!) – názor vyjádřený v této části je součástí podrobnější studie. Zde není možné zdůvodnit všechny navrhované právní analýzy. Poněvadž studie nebyla dosud dokončena, musí se tato část brát s rezervou. Závěrečná rozhodnutí týkající se uplatňování směrnice pro strojní zařízení na určité použité stroje budou muset být učiněna později.

1. Úvod: Obecné definice

1.1 Pojem „strojní zařízení v provozu“

Strojní zařízení „v provozu“ znamená strojní zařízení, které již bylo používáno v zemi EHP a je nadále používáno ve stejném podniku.

Strojní zařízení v provozu v podnicích se někdy nazývá „*používané strojní zařízení*“, jako protiklad novému strojnímu zařízení, které ještě nebylo uvedeno do provozu. Termín „*použitý*“ nevyjadřuje nic o vzniku nebo skutečném opotřebení nebo rozbití strojního zařízení.

Totéž se týká změn, které ovlivňují právní záležitosti samotného podniku, zejména jako výsledek slučování, převodu práv v podnikání, fúze společností, převádění majetku, utváření obchodní společnosti apod. Změna základního kapitálového majetku nebo změna představenstva neznamená, že strojní zařízení v provozu se nově „*uvádí na trh*“.

Fyzický převod strojního zařízení z jednoho závodu do druhého se nemá brát jako „*uvádění na trh*“. A to z toho důvodu, že se jedná pouze o jednu právnickou osobu, a sice podnik, který vlastní strojní zařízení. Podnik, jako uživatel, který vlastní strojní zařízení, musí splnit bezpečnostní pravidla daná směrnicí 89/655/EHS¹²³⁾, ve znění pozdějších předpisů. Na druhé straně jestliže se strojní zařízení převede z mateřského podniku na dceřinnou společnost, musí to být považováno za uvádění na trh, poněvadž zde existuje rozdíl mezi právní subjektivitou těchto dvou podniků.

Strojní zařízení, které bylo v podnicích uvedeno do provozu před 1. lednem 1993 a 1. ledna 1997 a následně je ještě v provozu, musí být upraveno tak, aby odpovídalo technickým předpisům stanoveným ve směrnici 89/655/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Provozní zařízení převedené z jednoho závodu do druhého v rámci stejného podniku se považuje za „*udržované v provozu*“ a tudíž se shoda nepožaduje až do uplynutí data shody daného směrnicí 89/655/EHS, ve znění pozdějších předpisů.

1.1.1 Pojem použité strojní zařízení

Použité strojní zařízení platí pro provozní zařízení a ochranné prostředky, které již byly používány v zemi EHP a jsou znovu uvedeny na trh v EHP. Skutečnost, že jsou znovu uváděny na trh, předpokládá, že použité strojní zařízení prošlo stadiem prvního uvádění na trh a prvního uvádění do provozu v EHP.

¹²³⁾ Směrnice 89/655/EHS ze dne 30. listopadu 1989 (Úř. věst. č. L 393, 30. 12. 1989, s. 13). Tato směrnice byla změněna směrnicí 95/63/ES (Úř. věst. č. L 335, 30. 12. 1995, s. 28).

1.1.2 Pojem „renovované“ strojní zařízení

Ve většině jazyků, jimiž se hovoří v Evropské unii, začínají slova popisující renovované strojní zařízení předponou, která znamená opakování činnosti nebo návrat k předchozí situaci (retro). Renovované strojní zařízení je stávající strojní zařízení, které bylo podrobeno technickým pracím navrženým pro úpravu jeho stavu, jeho funkční způsobilosti, jeho bezpečnosti apod. Tyto práce mohou sestávat z úprav strojního zařízení v malém nebo větším rozsahu. Povrchní renovace sestává z úprav určitých částí strojního zařízení a výměny jeho opotřebovaných částí.

1.1.3 Pojem „rekonstruované“ nebo „přestavěné“ strojní zařízení

„Rekonstruované“ nebo „přestavěné“ strojní zařízení je nové strojní zařízení sestávající zcela nebo zčásti z částí odebraných ze starého strojního zařízení.

2. Mohou být evropské technické předpisy uplatňovány na použitá nebo renovovaná strojní zařízení?

Směrnice „nového přístupu“ byly navrženy výlučně pro nové výrobky nebo pro výrobky považované za nové.

Uplatnění směrnic „nového přístupu“ na použité výrobky by mohlo mít za následek ztrátu důvěryhodnosti v označení CE. Mohlo by to rovněž ovlivnit korektní obchodování a způsobit nepřijatelné přetváření konkurence.

Byl by potřeba nový obecný přístup, aby směrnice o technické harmonizaci mohly být aplikovatelné na tento druh výrobku.

Z technického hlediska je uplatnění směrnic na použité strojní zařízení obecně nereálné.

Ačkoli neexistuje právní překážka pro regulaci použitého strojního zařízení pomocí evropské směrnice na základě článku 100a Smlouvy, je obtížné dbát na to, jak by technická harmonizace mohla být uplatňována na strojní zařízení různých generací.

Je velmi obtížné plnit směrnici pro strojní zařízení v případě, že se jedná o renovování nebo o prodej starého použitého strojního zařízení, poněvadž se ve směrnici stanoví pojem ucelené bezpečnosti a nikoli jen přidané bezpečnosti. Kromě toho postup přezkoušení typu týkající se strojního zařízení uvedeného v příloze IV směrnice je zcela nevhodný pro problém použitého strojního zařízení.

3. Jaký zákon je aplikovatelný na použité nebo renovované strojní zařízení?

3.1 Velmi omezené použití směrnic „nového přístupu“ na použité strojní zařízení

3.1.1 Použité strojní zařízení z třetích zemí

Strojní zařízení, které je v provozu v třetích zemích, nikdy nebylo uvedeno na trh v EHP. Když takové strojní zařízení opustí třetí zemi a překročí hranice EHP, považuje se za strojní zařízení uváděné na trh v EHP. Jako takové jsou aplikovatelné všechny evropské směrnice a strojní zařízení musí splňovat všechny náležitosti nového strojního zařízení.

3.1.2 „Rekonstruované“ nebo „přestavěné“ strojní zařízení se považuje za ekologické „nové“ strojní zařízení!

V případě, že stávající strojní zařízení je zcela „rozebráno“ a zůstane pouze několik původních částí, vyvstane otázka, zda se jedná o renovované strojní zařízení nebo o nové strojní zařízení sestávající z „obnovených“ součástí. Podle našeho názoru se může osoba provádějící renovaci („renovátor“) rozhodnout, že bude považovat toto strojní zařízení za „nové“. Toto strojní zařízení prodělalo účinnou „rekonstrukci“. Je „přestavěno“. V určitém smyslu je ekologickým „novým“ strojním zařízením, i když sestává zcela nebo zčásti z obnovených částí. „Rekonstruované“ strojní zařízení se zcela správně řadí mezi čisté a recyklované produkty.

Jinými slovy, osoba provádějící renovaci nepoužila původní strojní zařízení jako původní strojní zařízení, ale jako zdroj náhradních dílů k vytvoření něčeho nového.

3.2 Problém s „udržováním“ shody strojního zařízení

Směrnice pro strojní zařízení neplatí opakovaně pro strojní zařízení uváděné na trh následně po prvním uvedení do provozu. Povinnost „udržování shody strojního zařízení“ případně obchodníkovi, když prodává strojní zařízení uživateli. Případně kupujícímu, když je prodáváno někomu na trhu. Ve všech případech případně obchodníkovi, když je to výslovně stanoveno ve specifických vnitrostátních předpisech.

4. Směrnice o obecné bezpečnosti výrobků¹²⁴⁾. Obecné právo aplikovatelné na použité strojní zařízení prodávané spotřebitelům

Tato směrnice se týká výrobků prodávaných uživatelům, včetně použitých výrobků. Je to „doplněk“ ke směrnicím „nového přístupu“ a k vnitrostátním předpisům. Jedná se o „hybridní“ výrobky určené pro obecné uživatele a pro obchod. Jedná se o všechny způsoby dostupnosti.

Obsah povinností kladených směrnicí na všeobecnou bezpečnost výrobků – dodavatel má všeobecnou povinnost informovat spotřebitele. Může být povinen výrobky stáhnout. Musí splňovat všeobecnou povinnost vůči bezpečnosti, která se považuje za splněnou tím, že jsou splněny technické přílohy příslušných směrnic o technické harmonizaci, vnitrostátní předpisy, stav techniky, normy a pravidla pro správnou praxi.

5. Aplikace vnitrostátních předpisů na použité zboží

Tyto předpisy jsou přijatelné podle článků 30 a 36 Smlouvy. V případě prodeje spotřebitelům by mohly být doplněny ke směrnici týkající se „všeobecné bezpečnosti výrobků“.

6. Neexistují-li předpisy, jaká úroveň bezpečnosti může být „přiměřeně“ očekávána u použitých nebo renovovaných strojních zařízeních?

6.1 Rozdíl mezi běžným použitým a renovovaným strojním zařízením

Musí se rozlišovat mezi použitým strojním zařízením a renovovaným strojním zařízením. Úroveň renovovaného strojního zařízení je obvykle vyšší než úroveň použitého strojního zařízení porovnatelné generace.

¹²⁴⁾ Směrnice 92/59/EHS ze dne 29. června 1992 (Úř. věst. č. L 228, 11. 8. 1992, s. 24).

Rozlišují se podle několika faktorů:

Možnost identifikování původního stroje. Směrnice 89/104/EHS¹²⁵⁾ o sbližování právních předpisů členských států týkajících se ochranných obchodních značek poskytuje neocenitelné informace.

Kritérium spojené s dovedností osoby provádějící renovaci.

Finanční kritéria (směrnice 94/5/ES)¹²⁶⁾.

Komplexní bezpečnost a „přidaná“ bezpečnost.

Cenové kritérium.

Práce provedené na geometrii strojního zařízení a na částech podléhajících opotřebení.

Kritérium změny funkce strojního zařízení.

Kritérium zlepšení funkční způsobilosti.

Kritérium změněných podmínek bezpečnosti.

Kritérium záměru jednotlivých stran.

Celní kritéria – „poslední podstatný chod stroje“ a změna názvu sazebníku.

6.2 Jaká je běžná obchodní praxe s ohledem na bezpečnost?

U běžného použitého strojního zařízení by požadavkem mělo být uplatnění přílohy směrnice 89/655/EHS, ve znění pozdějších předpisů, nebo udržování shody s původní evropskou směrnicí nebo s vnitrostátními předpisy.

Pokud se týká renovace, zdá se, že praxe by byla následující – přinejmenším soulad s pravidly pro správný postup aplikovatelnými na použité strojní zařízení a pokud možno soulad renovovaných částí s technickými pravidly, kterými se řídí nové výrobky.

Zde není žádné označení CE, samozřejmě vyjma případu, kdy bylo již na strojním zařízení, když bylo nové.

7. Problém se zajišťováním služeb u strojního zařízení v provozu

7.1 Rozdíl mezi uváděním na trh a zajištěním služeb

Musí se činit rozdíl mezi „uváděním na trh“ a „poskytováním služeb“ u používaného strojního zařízení.

Právo řídicí dostupnost, prodej a leasing není totožné s právem pro práce podle smlouvy.

Osoba provádějící renovaci, která nic na trh neuvádí, nemá žádné povinnosti plnit jiné technické předpisy než předpisy uvedené ve smlouvě. Tuto odpovědnost má uživatel ve funkci objednatele. Osoba provádějící renovaci, která prodává součásti mimo rámec hlavní smlouvy, má povinnost dodržovat všechny aplikovatelné předpisy.

¹²⁵⁾ Směrnice 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988 (Úř. věst. č. L 40, 11. 2. 1989, s. 1).

¹²⁶⁾ Směrnice 94/5/ES (Úř. věst. č. L 60, 3. 3. 1994, s. 16).

Dodavatel služby má za část týkající se „*služeb*“ občanskoprávní a trestní odpovědnost podle obecného práva. Někdy může nést trestní odpovědnost za část týkající se „*dodaných částí*“.

7.2 Zvláštní případ prací prováděných výrobcem

Výrobce provádějící práce na základě svých smluvních záruk uplatní směrnici pro strojní zařízení, jestliže pracuje na výrobku, který prodal před tím, než byl poprvé uveden do provozu.

Může ji uplatňovat i po prvním uvedení do provozu, ale již to není nadále jeho povinností.

V případě, že výrobce pracuje mimo smluvní záruky, musí se chovat stejným způsobem jako běžný dodavatel služby. Jeho odpovědnost ze zákona jako výrobce v tomto případě již neplatí.

Odpovědnost ze zákona je pouze pro uživatele.

Neexistuje žádné uplatnění směrnice pro strojní zařízení.

Dodavatel služby, který sestavuje podsestavu, musí k podsestavě zajistit prohlášení o začlenění. Nemá žádné povinnosti dodržovat směrnici pro strojní zařízení v případě podsestav. Mohou však platit jiné směrnice.

7.3 Problém s mezinárodním poskytováním služeb

Strojní zařízení, které opouští EHP z důvodu renovace a poté se vrací, nemůže být považováno za zařízení, které je znovu uváděno na trh. Jedná se o poskytování služeb přes hranice.